

قرارداد بین‌المللی

برای

حل و فصل اختلافات سرمایه‌گذاری

۱ - مقدمه

تکنیک سرمایه‌گذاری خارجی در دنیای امروز مانند سایر پدیده‌های عصر فضا در قالبی عرضه شده است که با سیستم بازرگانی و تجارت دیرروز تفاوت فاحش و دگرگونی بس عمیقی دارد. گسترش عجیب سرمایه‌گذاری امروز معلول تفاهم سیاسی و حقوقی ملل و ثبات دولت‌ها و تمیز بین عمیق شرایط و اوضاع سیاسی و اجتماعی و اقتصادی جهان است که این عوامل به‌صورت موجود در گذشته نه تنها وجود نداشت، بلکه در اغلب ممالک قوانین سرمایه‌گذاری بیگانگان را ممنوع و یا الاقل محدود میکرد. ترس مصادره و ملی‌شدن سرمایه‌های خارجی وجود داشت و بالنتیجه سرمایه‌گذاران بیگانه ترجیح میدادند که سرمایه‌های خود را در خرید اوراق سهام شرکت‌های داخلی و یا اوراق قرضه یا فعالیت‌های صنعتی و معدنی داخلی و نظائر آن بکار اندازند ولی تن به خطر سرمایه‌گذاری مستقیم در خارج ندهند. با از بین رفتن عوامل فوق و تضمیناتی که از طرف دیگر برای سرمایه‌گذاران خارجی از ناحیه دولت‌های میزبان و دولت متبوعه

سرمایه‌گزار بصورت عهدنامه‌ها و قراردادهای وجود دارد و با توجه به عوامل اقتصادی دیگر که جای بحث آنها اینجا نیست امروزه رقم سرمایه‌گزاریهای خارجی در همه ممالک بصورت قابل توجهی بالا رفته و اهمیتی مافوق تصور پیدا نموده است و بالطبع از نظر حقوقی ضرورت تنظیم قراردادهائی که متضمن حل و فصل اختلافات ناشیه از سرمایه‌گزاریهای خارجی باشد در شرایط امروز بخوبی احساس میشود. بانک بین‌المللی توسعه و ترمیم که وظیفه خاصی را برای نظارت در حسن جریانات اقتصادی در سطح بین‌المللی در خود احساس مینماید متن قراردادی را در زمینه حل و فصل اختلافات سرمایه‌گزارى بین دولتها و اتباع سایر دولتها تهیه و تصویب و برای تسلیم بدولتها آماده نموده است که عین آنرا در اینجا خواهیم آورد و قبل از اینکه متن قرارداد آورده شود لازم میدانند بیک رشته اقدامات مقدماتی که منجر به تنظیم چنین قراردادی شده است و همچنین خصوصیات حقوقی قرارداد اشاره شود.

در سپتامبر ۱۹۶۲ در هفدهمین جلسه سالیانه هیئت مدیره بانک بین‌المللی توسعه و ترمیم فکر ایجاد تأسیساتی که اختلافات سرمایه‌گزارى را بنحو مطلوب حل و فصل نماید تحت ملاحظه قرار گرفت و بانک از هیئت اجرائی خود خواست که در اطراف این مسئله مهم جهانی مطالعات لازم بعمل آورد در عین حال تأکیداً توصیه شد که هیئت اجرائی فرمولهائی را ارائه نماید که بر مبنای رعایت اصل حاکمیت اراده مورد قبول و هضم تعداد هر چه بیشتر و ممکن‌تر دولتها باشد هیئت اجرائی کار خود را بابت اقدام مقدماتی جامع و وسیعی آغاز کرد و تلاش عمده این بود که فرمول‌وراء حلی عرضه شود که در چهار چوب مساعدی بتواند قالبی برای تسهیلات و اقدامات مسالمت‌آمیز باشد در ابتدای امر کارشناسان حقوقی منصوب از طرف دولتهای عضو بانک را برای جلسات مشورتی دعوت کرد که آنان موضوع را به تفصیل بیشتری مورد مذاقه قرار دهند جلسات مشورتی بصورت ناحیه‌ای به ترتیب در آدیس‌آبابا - سانتیاگو شیلی - ژنو - بانکوک با کمک اداری کمیسیون اقتصادی سازمان ملل متحد تشکیل و در جلسات مزبور کارشناسان حقوقی بالغ بر ۸۶ کشور حضور داشتند و بمنظور اینکه بتوان متنی را تهیه کرد که اکثر دولتها بعداً کمتر ممکنه آنرا قبول کنند بانک از اعضاء خود دعوت کرد که نماینده‌ای برای کمیته حقوقی بفرستند در این کمیته ۶۱ کشور نماینده داشتند.

بكمك کارهای مقدماتی و نظریات ابرازی در جلسات مشورتی هیئت اجرائی در نوزدهمین جلسه سالیانه هیئت مدیره بانك که در سپتامبر ۱۹۶۴ در توکیو تشکیل یافت گزارش دادند که بهتر است برای تأمین نظر آنچه که پیش بینی میشود در چهار-چوبه يك قرارداد بین الممالك انجام شود و هیئت مدیره با تصویب این تصمیم هیئت اجرائی را در تهیه عهدنامه حاضر قرارداد و همانطوریکه فوقاً اشاره شد هدف عمده این بود که با ایجاد تأسیسات و تهیه فرمولهائی مناقشات سرمایه گزاری طوری حل و فصل گردد که اتمسفری از اعتماد متقابل بین دولتها ایجاد و در نتیجه در سرازیر شدن سرمایه های بین المللی خصوصی بسوی ممالکی که قصد جلب آن سرمایه را دارند قدم موثری برداشته شود. هیئت اجرائی در گزارش خود این نکته را خاطر نشان ساخت که مناقشات سرمایه گزاری در شرایط فعلی بر طبق قوانین مملکتی که سرمایه گزاری در آنجا بعمل آمده و از طریق اداری یا قضائی و یا داوری حل میشوند و تجربه نشان داده است که منازعات ممکن است از اینجا ناشی شود که طرفین یا یکی از آنان بخواهند که قضیه بطرق دیگری حل گردد و قراردادهای سرمایه گزاری منعقد در سالهای اخیر نشان دهنده این است که هم دولتها و هم سرمایه گزاران غالباً ملاحظه کرده اند که منافع دو جانبه آنان اقتضاء میکند که در حل و فصل منازعات فیما بین به متدهای بین المللی متوسل شوند. قرارداد حاضر متدی را از نظر بین المللی برای حل و فصل منازعات عرضه میکند که در آن خصوصیات و نوع مخصوص اختلافات مشمول قرارداد و همچنین خصوصیات طرفینی را که قرارداد در مورد آنها اجرا خواهد شد روشن مینماید و تسهیلات لازم برای مسالمت و داوری بوسیله اشخاص و هیئت های معین با حق قضاوت مستقل و از روی قانونی که قبلاً بوسیله طرفین مربوطه قبول و شناخته شده است در آن پیش بینی شده است. هیئت اجرائی معتقد است که الحاق باین قرارداد بوسیله يك مملکت موجب تشویق و ترغیب هر چه بیشتر سرازیر شدن سرمایه های بین-المللی خصوصی را بخواك آن مملکت فراهم خواهد آورد که این خود هدف اصلی و اولیه قرارداد است بدیهی است در عین حال چون هدف کلی قرارداد تشویق جریان هر چه بیشتر سرمایه های بین المللی خصوصی است مقررات این قرارداد موازنه بین منافع سرمایه گزاران و منافع ممالك استفاده کننده را حفظ و مراعات میکند و به علاوه بدولتهای میزبان اجازه میدهد که شیوه های کار را خود تنظیم نمایند و به سرمایه گزاران نیز اجازه میدهد که اقدام به گفتگوهای دو جانبه نمایند و هیئت اجرائی همیشه این

را در نظر داشته است که مقررات قرارداد بطور مساوی با خواسته های هر دو طرف هم آهنگ باشد .

-۲-

مرکز بین المللی حل و فصل منازعات سرمایه گزاری

قرارداد کانون یا مرکزی را بنام مرکز بین المللی حل و فصل منازعات سرمایه گزاری بعنوان يك مؤسسه بین المللی خود مختار و مستقل تأسیس مینماید و هدف و مقصود مرکز ایجاد و تهیه نهیلات لازم برای اقدامات مسالمت آمیز و داوری در منازعات سرمایه گزاری است با این توضیح که مرکز رأساً امر داوری و اقدامات مسالمت آمیز را بعهده نخواهد گرفت و بلکه این وظیفه کمیسیون های (استمالت) و محاکم داوری است که بر طبق مقررات این قرارداد تشکیل مییابند. مرکز دفتر کار خود را عجالتاً در اداره مرکزی بانک توسعه و ترمیم جاداده است که از مخارج محل دفتر و نظائر آن معاف باشد و دارای دورکن عمده میباشد. ۱- دبیرخانه ۲- شورای اداری که از بحث در جزئیات امر و معرفی سازمان اداری آن که در متن قرارداد خواهد آمد در اینجا خودداری میشود هم چنین مرکز هیئت های بنام هیئت های آشتی (استمالت) و هیئت داوران در اختیار دارد و در قرارداد پنجمه انتخاب آنان و کیفیت طرح مسائل تفصیلاً اشاره شده است.

صلاحیت مرکز - صلاحیت قضائی مرکز که در قرارداد بآن اشاره شده است ناظر به حدود اختیاراتی است که مقررات قرارداد در چهارچوبه آن اجرا خواهند شد صلاحیت مرکز موضوع فصل ۲ مواد ۲۵ تا ۲۷ قرارداد میباشد. و اینک چند نکته قابل ذکر:

۱- رضایت . رضایت طرفین اساس صلاحیت مرکز را برای مداخله تشکیل میدهد تصریح شده است که رضایت باید دو جانبه و کتبی باشد ولی لازم نیست در نوشته واحد باشد یعنی هر دو رضایت در یک نوشته قید گردد بنابراین اگر مملکت میزبان فی المثل در ضمن قانون تشویق سرمایه گزاری خود تمایل خود را به ارجاع اختلافات معینی به مرکز پیش بینی نماید و سرمایه گزار کتباً رضایت خود را با چنین قضاوتی اعلام نماید رضایت دو جانبه تلقی میشود .

۲- طبیعت اختلاف - بموجب ماده ۲۵ قرارداد اختلاف باید طبیعت حقوقی داشته و مستقیماً ناشی از سرمایه‌گذاری باشد .

۳- طرفین اختلاف - اختلافی میتواند در حدود صلاحیت مرکز قرار گیرد که یکی از طرفین مملکت امضاء کننده قرارداد یا نماینده او و طرف دیگر تبعه مملکت دیگر امضاء کننده قرارداد باشد و این تبعه اعم از شخص حقیقی یا حقوقی است .

۴- اعلام قبلی از ناحیه ممالک امضاء کننده قرارداد - اگرچه هیچ پیشنهاد دآوری و آشتی بر علیه مملکتی بدون رضایت اونمی توان تسلیم مرکز کرد و اگرچه هیچ مملکتی تعهدی ندارد که برای چنین امری رضایت بدهد مهذا احساس میشود که پیوستگی به قرارداد تعبیرش این باشد و یا از این پیوستگی توقع این باشد که ممالک امضاء کننده قرارداد نسبت به درخواست سرمایه‌گذاران مبنی بر ارجاع اختلافی بمرکز نظر مساعد خواهند داد و بعلاوه یک سلسله اختلافاتی ممکن است باشد که ممالک ارجاع آنها را بمرکز مطابق با مصلحت ندانند و یا قوانین داخلی آنان چنین اجازه‌ای را بآنان ندهد برای احترام از هر گونه سوء تفاهم ماده ۲۵ صریحاً اجازه میدهد که ممالک امضاء کننده قرارداد پیشاپیش انواع اختلافاتی را که علاقمند هستند یا نیستند که بمرکز ارجاع شود اعلام و اطلاع دهند و این اعلام جایشین رضایتی که در موقع بروز اختلاف مجوز طرح قضیه در مرکز است نخواهد بود .

آئین رسیدگی :

۱- شروع به رسیدگی - اقدامات رسمی بوسیله تسلیم درخواست کتبی به دبیر کل مرکز شروع میشود و پس از ثبت درخواست کمیسیون آشتی و مسالمت یا محکمه دآوری (باقتضای مورد) تشکیل میشود دبیر کل تحت شرایطی حق رد درخواست را دارد .

۲- تشکیل محکمه دآوری و یا کمیسیون صلح و آشتی : اگرچه قرارداد بطرفین در باره تشکیل کمیسیون صلح و آشتی و محکمه دآوری آزادی عمل وسیعی داده است معذک مقرر میدارد که فقدان توافق بین طرفین در این موارد یا عدم تمایل یکی از طرفین به همکاری موجب وقفه و خنثی ماندن اقدامات نخواهد بود و بعلاوه طرفین در انتخاب آشتی دهندگان یا داوران از خارج از هیئت داوران مرکز آزادند

وقتی که قرارداد طرفین را با اشاره به مسئله غلبت در انتخاب داوران محدود نمیکنند
مذکور ماده ۳۹ مقرر میدارد اکثریت اعضاء یک محکمه داورى نباید تيمه هیچکدام
از ممالک امضاءکننده قرارداد باشند مگر اینکه طرفین هر دو بآن رضایت بدهند.
۳- اختیارات و وظائف محاکم داورى (مسئله صلاحیت): بطور کلی مقررات
راجمه به رسیدگی در زمینه صلح و آشتی و یا راجحه به اختیارات و وظائف محاکم داورى
و آراء صادره بوسیله این قبیل محاکم روشن و محتاج تعبیر و تفسیر نیستند و اختلاف
بین این دو مقررات ناشی از تفاوت اساسی است که بین این دو موضوع وجود دارد چه
منظور از اقدام به صلح و آشتی این است که بهر نحوی شده طرفین را به توافق و
تراضی در موضوعات مورد اختلاف سوق دهند ولی در داورى هدف این است که طرفین
به اجرای رای داور ملزم گردند و اشاره به اختیار دبیر کل در رد یا قبول درخواستها
در اینجا خالی از فایده نیست بدیهی است این اختیار فوق العاده محدود است که
مماذا به حدود اختیار کمیسیونها و محاکم داورى که تشخیص صلاحیت با خود آنان
است تجاوز شود تا آنجا که حتی قبول درخواست بوسیله دبیر کل در موردی که کمیسیون
یا محکمه موضوع را از صلاحیت خود خارج میدانند، مجوز صلاحیت آنان نخواهد
بود باریت اصل رضایت طرفین که قرارداد اساساً ممتنع بر آن است طرفین درخواست
کننده صلح و آشتی یا داورى ممکن است بمقررات داورى که در همان موارد اجرا
میشوند رضایت بدهند یا بمقررات دیگری تراضی نمایند بر طبق قرارداد يك محکمه
داورى اقتضاء دارد که قانون مورد توافق طرفین را اجرا نماید و اگر چنین توافقی
نبود محکمه باید قانون طرفی را که دولت است اجرا نماید (مگر اینکه آن قانون
قانون دیگری را قابل اجرا بداند) و هم چنین از اصول ناشی از قانون بین الملل در
صورت امکان استفاده خواهد شد اصطلاح قانون بین الملل (International Law) در
اینجا همان معنی را خواهد داشت که ماده ۳۸ اساسنامه دیوان دادگستری بین المللی
مان قابل شده است و آن بشرح زیر است .

ماده ۳۸ اساسنامه دیوان دادگستری بین المللی : محکمه ای که در موضوعی
وظیفه اش اظهار نظر بر طبق قانون بین المللی باشد بشرح زیر عمل خواهد کرد.
الف- اجرای عهدنامه های بین المللی (اعم از اینکه عام باشد یا خاص)
ب- اجرای عرف و عادات بین المللی که از نظر معمول به بودن آنها ارزش
قانون پیدا کرده اند .

ج- اصول کلی قانونی که بوسیله ملتهای متمدن شناخته شده است.
د- اجرای رویه‌های قضائی و نظریات حقوقی استادان و نویسندگان برجسته
مقالات سیاسی بین‌المللی ملتهای مختلف .

۴- قبول و اجرای آراء داوری- ماده ۵۳ قرارداد مقرر میدارد که طرفین ملزم با اجرای آراء داوران هستند و این آراء قابل اعتراض و تجدید نظر نیست مگر آنچه که در خود قرارداد پیش‌بینی شده است و در قرارداد نسبت به رای داوران درخواست تجدید نظر و درخواست ابطال پیش‌بینی شده است و همچنین طرفین حق دارند از محکمه درخواست تکمیل رای نمایند یعنی بخواهند در مورد با مواردی که تقاضای رای شده ولی حکم ساکت است حکم تکمیلی صادر نماید و همچنین طرفین حق دارند از محکمه بخواهند که رای خود را تفسیر و تعبیر نماید .

ماده ۵۴ قرارداد از طرفین می‌خواهد که پای بند قول و امضای خود بوده و رای داوران را به موقع اجرا بگذارند و همچنین آرائی را که داوران بآنان تحمیل میکنند طوری احترام بگذارند و اجرا کنند که گوئی حکم قطعی محاکم داخلی خود را اجرا میکنند و این تأکید از آنجا ناشی است که دکتربین مصونیت مطلقه در هر مملکتی ممکن است مانع اجرای یک حکم بین‌المللی بر علیه یک مملکت باشد این است که ماده یاد شده تصریح میکند که ممالک امضاکننده قرارداد رای داوری ناشیه از این قرارداد را با حکم قطعی محاکم داخلی شان یکسان فرض کنند بدیهی است این توجیه ایجاد نمی‌کند که دولت‌ها پارا فراتر گذاشته حتی در موردی که حکم قطعی داخلی آنان نمی‌توانست قابل اجرا باشد به مورد اجرا بگذارند .

۵- محل و مکان محاکمات ، در مورد محاکمه در محلی غیر از مقر مرکز ماده ۶۳ مقرر میدارد که اقدامات ممکن است در صورت تراضی طرفین در مقر دادگاه دائمی حکمیت یا در هر مؤسسه مقتضی دیگر که مرکز ترتیب آنرا بدهد بعمل آید و این ترتیبات با نوع مؤسسه و امکانات متعدد دیگر ممکن است فرق کند.

۶- اختلافات فیما بین ممالک امضاکننده قرارداد، ماده ۶۴ قرارداد حل و فصل اختلافاتی را که بین ممالک امضاکننده قرارداد در تعبیر و تفسیر و یا اجرای قرارداد پیش آمده و از طریق مذاکره مرتفع نشده و سایر متدها نیز رضای نشده‌اند بدیوان دادگستری بین‌المللی احاله می‌نماید ولی بدیهی است حق تجدید نظر از آراء کمیسیون‌های آشتی و محاکم داوری بدیوان مزبور احاله نمی‌شود .

۷- قبول و امضای قرارداد = قرارداد برای امضاء از طرف هر مملکتی که عضو بانک بین‌المللی توسعه و ترمیم است باز بوده و همچنین هر مملکت دیگری که با اساسنامه دیوان دادگستری بین‌المللی طرف است می‌تواند آنرا امضا نماید مدت و مهلتی برای امضاء پیش‌بینی نشده است قرارداد محتاج قبول و تصویب ممالک امضاکننده است آنها تحت شرایط خاصی که خود آن ممالک برای تصویب قرارداد های بین‌المللی دارند و این تصویب‌نامه باید در بانک بین‌المللی توسعه و ترمیم تودیع شود و چنین مقرر است که این قرارداد بعد از اینکه بیست‌مین سند و مدرک قبول و تصویب از ناحیه دولتی در بانک تودیع شد به موقع اجرا گذاشته شود.

اطلاع = این قرارداد از ۴ اکتبر ۱۹۶۶ به موقع اجرا گذاشته شده و امضا کنندگان قرارداد و ممالکی که تا این تاریخ باین قرارداد ملحق شده‌اند بشرح زیر بالغ بر ۵۷ مملکت هستند.

افغانستان - اطریش - بلژیک - براندی - کامرون - جمهوری افریقای مرکزی
 سیلان - چاد - چین - کنگو (برازویل) - قبرس - داهومی - داممارک - حبشه - فنلاند -
 فرانسه - گابن - آلمان فدرال - جمهوری فدرال کنگا - یونان - ایسلند - اندونزی -
 ایرلند - ایتالیا - ساحل عاج - جامیکا - زاپن - کینیا - کره - لیبریا - لوگزامبورگ -
 ماداکامکار - مالای - مالزی - موریتانیا - مراکش - نیال - هلند - نیجر - نیجریا -
 نروژ - پاکستان - سنگال - سییرالئون - سنگاپور - سومالی - سودان - سوئد - سوئیس -
 توگو - ترینیداد و توباگو - تونس - اوگاندا - بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی -
 ممالک متحده آمریکا - دلتای علیا - یوگوسلاوی

متن قرارداد

قرارداد راجع به حل و فصل منازعات سرمایه گذاری بین ممالک

و تبعه سایر ممالک

مقدمه

ممالک امضاکننده قرارداد بجهت زیر،
 نظر بلزوم همکاری بین المللی برای توسعه اقتصادی و نقش مؤثر سرمایه
 گذاری بین المللی خصوصی در این مورد و نظر بر اینکه امکان بروز اختلاف در مورد
 سرمایه گذاری همیشه بین دولتهای امضاکننده قرارداد و ملتهای سایر ممالک امضا
 کننده قرارداد وجود دارد.

و باتسدیق اینکه با وجود شمول این قبیل اختلافات بقوانین ملی و داخلی
 متدهای بین المللی در بعضی از موضوعات و در بعضی از موارد مناسب بنظر میرسد.
 و نظر با اهمیت خاصی که حکمیت و سازش بین المللی از نظر سهولت
 امر در بر دارد.

و باعلاقه ای که بگسترش این قبیل تسهیلات در تحت توجهات بانک بین المللی
 توسعه و ترمیم در بین است با قرارداد زیر موافقت مینماید.

فصل اول

مرکز بین‌المللی برای حل و فصل

اختلافات سرمایه‌گذاری

قسمت اول

مبازمان

- ماده ۱- (۱) - بدینوسیله مرکز بین‌المللی برای حل و فصل منازعات سرمایه‌گذاری (که از این به بعد مرکز نامیده میشود) تشکیل میشود.
- (۲) - منظور و هدف مرکز تهیه تسهیلات لازم برای مسالمت و داوری در اختلافات سرمایه‌گذاری بین ممالک اعضاکننده قرارداد و اتباع سایر ممالک اعضاکننده برطبق مقررات این قرارداد میباشد.
- ماده ۲ - مقر مرکز اداره اصلی بانک بین‌المللی توسعه و ترمیم (که از این به بعد بانک نامیده میشود) خواهد بود مقر مرکز ممکن است با تصمیم شورای اداری و با اکثریت دو ثلث اعضا آن بجای دیگر انتقال یابد.
- ماده ۳ - مرکز یک شورای اداری و یک دبیرخانه و همچنین هیئت‌هایی از آشتی دهندگان و داوران در اختیار خواهد داشت.

قسمت دوم

شورای اداری

ماده ۴- (۱) شورای اداری، مرکب از یک نماینده از هر مملکت امضاءکننده قرارداد خواهد بود و ممکن است علی البدلی بعنوان نماینده انجام وظیفه نماید.
(۲) - درغیاب نماینده مختار هر یک از مدیران اصلی یا علی البدل بانک به انتخاب مملکت امضاءکننده قرارداد می تواند نماینده آن مملکت باشد.

ماده ۵- رئیس بانک باعتبار بمقام ریاست شورای اداری را خواهد داشت (و از این ببعد رئیس نامیده میشود) ولی حق رای نخواهد داشت و درغیاب مشارالیه کسی که در تشکیلات بانک سمت جانشینی او را دارد رئیس شوری محسوب خواهد شد.

ماده ۶- وظائف و اختیارات شورا،

(۱) - وظایف و اختیارات شورا بدون اینکه سایر مواد قرارداد بان لطمه ای وارد سازد بقرار زیر است.

الف- تصویب مقررات مالی و اداری مرکز.
ب- تصویب مقررات راجعه به تشکیل کمیسیونهای صلح و آشتی و محاکم دوری.

ج - تصویب اصول و قواعد رسیدگی در کمیسیون های صلح و آشتی و محاکم دوری.

د- تصویب موافقت نامه بانک در مورد استفاده از تسهیلات و خدمات اداری بانک

(ه) - تعیین شرایط خدمت (اختیارات) دبیر کل و قائم مقام دبیر کل

(د) - تصویب بودجه سالانه دخل و خرج مرکز

(ز) - تصویب گزارش سالانه از عملیات مرکز
تصمیمات مربوط به بند (الف) و (ب) و (ج) و (د) با اکثریت دوثلت
اعضاء معتبر خواهد بود
(۲) - شورای اداری در صورت ضرورت می تواند کمیته‌هایی را تعیین نماید
(۳) - شورا در عین حال برای حسن اجرای مقررات قرارداد در صورت
ضرورت اختیارات و وظائف دیگری نیز میتواند برای خود تصویب نماید
ماده ۷- (۱) - شورای اداری يك اجلاس سالانه خواهد داشت و اگر لازم
بداند جلسات دیگر نیز میتواند تشکیل دهد و نیز رئیس و دبیر کل می توانند بدرخواست
حداقل پنج نفر از اعضاء شوری شورا را برای تشکیل اجلاس ای دعوت نمایند
(۲) - هر عضو شورا دارای يك رای است و بجز آنچه که در این قرارداد
تصریح شده است تصمیمات در هر مطلبی با اکثریت هایی که در جلسه داده شده است
گرفته خواهد شد .

(۳) - رسمیت هر اجلاسیه ای با اکثریت اعضاء شوری حاصل میشود
(۴) - شورا ممکن است بتصویب اکثریت دوثلت اعضاء خود اصولی برقرار
نماید که بموجب آن رئیس مجاز باشد که بدون دعوت و تشکیل اجلاسیه رای شورا
را تحقیق و جستجو نماید و آراء مأخوذه موقمی معتبر شناخته خواهد شد که اکثریت
اعضاء شورا در مهلتی که همان اصول وضع شده پیش بینی نموده است رای خود را
اعلام و تسلیم دارند .

ماده ۸- رئیس و اعضاء شورای اداری اجرتی از شوری در قبال خدمات خود
دریافت نخواهد کرد .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

قسمت سوم انسانی

دبیرخانه

ماده ۹ - دبیرخانه مرکب از دبیر کل - يك یا چند قائم مقام دبیر کل و اداره
دبیرخانه خواهد بود.

ماده ۱۰- (۱) - دبیر کل و قائم مقام دبیر کل با اکثریت دو نلث اعضاء شورای
اداری انتخاب خواهند شد و از تاریخ اعلام رسمیت بوسیله رئیس نامدت معینی که مدت
مزبور از شش سال تجاوز نخواهد کرد در این سمت خواهند بود و تجدید انتخاب
نیز جایز است .

(۲) - ادارات دبیر کل و قائم مقام دبیر کل از مداخله در هر نوع کار سیاسی
ممنوع هستند و هیچکدام از دبیر کل و قائم مقام دبیر کل بجز با موافقت شورای اداری
نمی توانند شغل و وظیفه دیگری را بعهده گیرند .

(۳) - در غیاب دبیر کل یا معذوریت مشارالیه قائم مقام دبیر کل عهده دار
وظائف دبیر کل خواهد بود و اگر قائم مقام دبیر کل بیش از یک باشد شورای اداری
پیش بینی مقرراتی را که تکلیف قضیه را روشن نماید تعیین خواهد نمود .

ماده ۱۱ - دبیر کل نماینده قانونی و مامور رسمی مرکز است و در امور اداری
و عزل و نصب کارمندان دفتری بر طبق مقررات این قرارداد و مقررات مصوبه شورا
مسئولیت دارد . کار قبول درخواستها با او است و همچنین اختیار رسمیت دادن بآراء
صادر بر طبق این قرارداد و مصدق نمودن نسخه های مربوطه با او است .

قسمت ۴

هیئت ها

ماده ۱۲ هیئت استمالت و هیئت داوران هر کدام از اشخاص شایسته و محدودی
تشکیل و بشرح و ترتیب زیر تعیین میشوند .

ماده ۱۳ -

۱- هر مملکت امضاء کننده قرارداد ممکن است برای هر هیئت چهار نفر
معرفی نماید و این افراد لازم نیست حتماً تبعه آن مملکت باشد .

۲- رئیس مرکز ممکن است برای هر هیئت ۱۰ نفر معرفی نماید این ده نفر
باید تبعیت های مختلف بایکدیگر داشته باشند .

ماده ۱۴-

۱- افرادی که به هیئت‌ها معرفی میشوند باید از افراد برجسته اجتماعی و در زمینه‌های حقوق، تجارت، صنعت و امور مالی تبحر و تخصص داشته و قابل اطمینان در اجرای قضاوت مستقل عادلانه باشند در مورد نامزدهای هیئت‌داوران داشتن صلاحیت حقوقی اهمیت خاصی دارد.

۲- رئیس مرکز در معرفی افراد به هیئت‌ها توجه خاصی باید مبذول دارد که معرفی شدگان با اصل سیستم‌های حقوقی جهانی و هدف‌های اصلی فعالیت اقتصادی آشنا باشند.

ماده ۱۵- ۱- اعضاء هیئت‌ها برای دوره‌های شش ساله مجدداً میتوانند انتخاب شوند.

۲- در صورت فوت و یا استعفاء و کناره‌گیری عضو هیئت مرجعی که آن عضو را انتخاب کرده بود عضو دیگری را برای باقیمانده مدت عضویت انتخاب خواهد کرد.

۳- اعضاء هیئت نام‌وقمی که جانشینان آنان انتخاب نشده‌اند به کار خود ادامه خواهند داد.

ماده ۱۶-

۱- يك فرد میتواند در هر دو هیئت انجام وظیفه نماید.

۲- اگر فردی از طرفی بیش از يك مملکت اعضاء کننده قرارداد برای هیئت معینی انتخاب و معرفی شده باشد با بوسیله رئیس و يك و یا چند مملکت چنین فرض خواهد شد که از طرف مرجعی معرفی شده است که قبل از همه او را معرفی کرده بود و اگر یکی از معرفی کنندگان مملکتی است که آن فرد تبعه اوست معرفی شده از ناحیه آن مملکت محسوب خواهد شد.

۳- تمام انتصابات و معرفی‌ها بدین کل اعلام خواهد شد و از روزی که اعلامیه واصل میشود اعتبار خواهد داشت.

قسمت ۵

امور مالی مرکز

ماده ۱۷- اگر هزینه مرکز از طریق تعهدات و وجوه وصولی تأمین نشود

کسری هزینه از طرف معالک امضاء کننده قراردادى که عضو بانک هستند به نسبت سرمایه ذخیره‌ای که در بانک دارند و یا بوسیله معالک امضاء کننده قراردادى که عضو بانک نیستند بر طبق مقررات مصوبه شورای اداری تأمین خواهد شد.

قسمت ۶

مصونیت‌ها و امتیازات

ماده ۱۸ - مرکز يك شخصیت حقوقی بین‌المللی کامل خواهد داشت و صلاحیت حقوقی مرکز متضمن اختیارات زیر است.

(الف) عقد قرارداد

(ب) تحصیل و اداره هر نوع مال منقول و غیر منقول .

(ج) ایجاد تأسیسات حقوقی و مبادرت با اقدامات حقوقی

ماده ۱۹ - برای اینکه مرکز وظایف خود را بخوبی انجام دهد در خاک هر يك از معالک امضاء کننده قرارداد از مصونیت‌ها و امتیازات مورد اشاره در این قسمت بهره‌مند خواهد شد.

ماده ۲۰ - املاک و دارائی مرکز در قبال هر گونه اقدام حقوقی مصونیت دارد باستثناء وقتی که مرکز از این مصونیت صرف‌نظر کند.

ماده ۲۱ - رئیس - اعضاء شورای اداری هیئت‌های استمال و داوران و اعضاء کمیته معینه بر طبق بند ۳ ماده ۵۲ و کارمندان دبیرخانه :

(الف) در موارد انجام وظیفه از يك مصونیت حقوقی استفاده خواهند کرد مگر اینکه شورا از چنین مصونیتی صرف‌نظر نماید .

(ب) در صورتیکه تبعه محلی نباشد از همان مصونیت در قبال محدودیت اقامت - تعهدات خدمات ملی و از همان تسهیلات راجع به محدودیت‌های ارزی و تسهیلات مسافرتی استفاده خواهند کرد .

ماده ۲۲- مقررات ماده ۲۱ در مورد اشخاصی که در اجرای مقررات این قرارداد عنوان طرفین دعوی، نماینده، مشاور، وکیل، شاهد یا کارشناس را دارند اجرا خواهد شد.

ماده ۲۳- (۱) اسناد و اوراق مرکز هر جا که باشد مصون و محفوظ است.

(۲) از نظر ارتباطات رسمی مرکز با هر یک از مالک امضا کننده قرارداد ارتباطی نظیر سایر سازمانهای بین المللی مشابه خواهد داشت.

ماده ۲۴- (۱) اموال و دارائی و درآمد و عملیات و نقل و انتقالات (معاملات) مجاز مرکز بر طبق قرارداد از هر گونه مالیات و مخارج گمرکی معافند.

(۲) باستثناء اتباع محلی هیچگونه مالیاتی بر پرداختهای مجاز مرکز به رئیس یا اعضاء شورای اداری و یا حقوق و سایر پرداختهای مجاز مرکز به کارمندان و خدمتگزاران دبیرخانه تعلق نخواهد گرفت.

(۳) بردر یافتنیهای اعضاء هیئت های مسالمت و داورى اعم از حقوق یا مقرری مالیاتی تعلق نخواهد گرفت بشرطی که مبنای حقوقی این مالیات صرفاً از نظر اقامت مرکز و یا وقوع اقدامات حقوقی مرکز در آن محل باشد.

فصل ۲

صلاحیت قضائی مرکز

ماده ۲۵-

(۱) صلاحیت قضائی مرکز شامل هر گونه اختلاف حقوقی است که مستقیماً از یک سرمایه گزاری فیما بین یک مملکت امضا کننده قرارداد (یا نماینده رسمی آن مملکت) و تبعه مملکت دیگر امضا کننده قرارداد ناشی شده باشد بشرطی که طرفین اختلاف کتباً رضایت خود را نسبت به مداخله مرکز اعلام دارند و وقتی که هر دو طرف رضایت خود را تسلیم نمودند هیچ طرف نمی تواند رضایت خود را یکطرفه مسترد دارد.

(۲) - مراد از «تبعه مملکت دیگر امضاءکننده قرارداد» ،

(الف) - هر شخص طبیعی که تابعیت مملکتی را غیر از مملکت طرف دعوی داشته باشد البته در تاریخ اعلام رضایت و تسلیم رضایت .

(ب) - هر شخص حقوقی که تابعیت مملکتی را غیر از مملکت طرف دعوی داشته

باشد البته در تاریخ اعلام و تسلیم رضایت با این تفاوت که اگر چه شخص حقوقی در همان

تاریخ تابعیت مملکت طرف دعوی را داشته ولی بملت و جهانی طرفین موافقت

کرده اند که با شخص مزبور بخاطر مقاصد این قرارداد نظیر تبعه مملکت دیگر

رفتار شود

(۲) - رضایت بوسیله نماینده يك مملکت امضاءکننده قرارداد محتاج تصویب

مملکت مربوطه است مگر اینکه آن مملکت اعلام کند که چنین تصویبی لازم نیست .

(۴) - هر مملکت امضاءکننده قرارداد در زمان تصویب این قرارداد یا

بعد از آن می تواند قبلاً نوع یا انواع اختلافاتی را که با ارجاع آن بمرکز موافق یا

مخالف است اعلام دارد . دبیر کل این اعلام را با اطلاع همه ممالک امضاءکننده قرارداد

خواهد رساند این اعلام البته بمنزله رضایت پیش بینی شده در بند (۱) این ماده

نخواهد بود .

ماده ۲۶ - رضایت طرفین به حکمیت بر طبق مقررات این قرارداد «با استثنای

مواردی که طور دیگر تصریح شود» چنین فرض خواهد شد که بجز حکمیت سایر طرق

استثنا شده است يك مملکت امضاءکننده قرارداد ممکن است خروج طرق اداری و

قضائی دیگر بجز داوری را شرط رضایت خود به حکمیت قرار دهد.

ماده ۲۷ - هیچ مملکت امضاءکننده قراردادی نه تبعه او بايك مملکت امضا

کننده دیگر اختلاف در زمینه سرمایه گذاری دارد حق ندارند از طریق دیپلوماسی

یا ادعای بین المللی دیگر بحمايت برخیزد بجز در مواردی که مملکت مزبور از اجرای

رای حکمیت سر باز زده باشد .

(۲) - حمایت دیپلوماسی بمنظور های مقرر در بند (۱) شامل مبادلات

دیپلوماسی غیر رسمی صرفاً بقصد تسهیل حل و فصل اختلاف نخواهد بود .

فصل ۳

مسالمت و آشنی

قسمت اول

درخواست برای سازش

- ماده ۲۸ (۱) - هر مملکت امضا کننده قرارداد یا هر تبعه يك مملكت امضا کننده قرارداد که بخواهند اختلاف آنان به اقدامات مسالمت آمیز مرکز احواله شود باید تقاضای کتبی در این زمینه تسلیم دبیر کل نمایند و اوفیز نسخه ای از تقاضا را بطرف دیگر خواهد فرستاد .
- (۲) - تقاضا نامه شامل اطلاعاتی راجع بموضوعات مورد اختلاف ، هویت طرفین و رضایت شان بارجاع امر باستعمال و یادآوری خواهد بود .
- (۳) - دبیر کل درخواست را قبلاً ثبت خواهد کرد مگر اینکه بر مبنای اطلاعات مندرج در درخواست تشخیص دهد که اختلاف اشکارا خارج از صلاحیت مرکز است او فوراً بطرفین ثبت یارد (رد یا قبول) درخواست را اعلام خواهد کرد .

قسمت ۲

تشکیل کمیسیون استعمالت

- ماده ۲۹ - (۱) - کمیسیون استعمالت (که از این ببعده کمیسیون نامیده خواهد شد)

بفوریت هر چه ممکن تر پس از ثبت درخواست تشکیل خواهد شد .

(۲) - (الف) - کمیسیون از یک عضو (آشتی دهنده) یا باهر تعداد عضوی که

طرفین توافق بکنند تشکیل خواهد شد .

(ب) - اگر طرفین در تعداد اعضاء یا طریقه انتخاب آنان توافق نداشته باشند

کمیسیون از سه عضو مرکب خواهد شد که هر طرف یک عضو و عضو ثالث را که

سمت ریاست را خواهد داشت طرفین بتراضی تعیین خواهند کرد .

ماده ۳۰ - اگر کمیسیون تا مدت نودروز از تاریخ ارسال اعلامه ثبت درخواست

بوسیله دبیر کل بشرح بند ۳ ماده ۲۸ بطرفین تشکیل نشده باشد یا بجای فرجه مزبور موعد

دیگری برضایت طرفین مقرر بوده که آن نیز منقضی شده باشد رئیس مرکز بدرخواست

هر یک از طرفین و مذاکره و مشاوره یا هر دو طرف تا آنجا که ممکن باشد عضو یا اعضاء

کمیسیون را خود تعیین خواهد کرد .

ماده ۳۱ - (۱) - آشتی دهندگان ممکن است از خارج از هیئت آشتی دهندگان

مرکز انتخاب شوند باستثناء مواردی که بشرح ماده ۳۰ رئیس مرکز رأساً انتخاب

می نماید .

(۲) - آشتی دهندگان که از خارج انتخاب میشوند باید خصوصیات مندرج

در بند ۱ ماده ۱۴ را دارا باشند .

قسمت ۲

اقدام به استعالت

ماده ۳۲ - (۱) - کمیسیون در حدود صلاحیت خود در حکم قاضی است

(۲) - با اعتراضاتی که در زمینه صلاحیت حقوقی مرکز و یا صلاحیت کمیسیون

برسد کمیسیون رسیدگی و رأساً تصمیم خواهد گرفت که آیا بنفس اعتراض و یا ماهیت

امر رسیدگی نماید .

ماده ۳۳ - اقدامات راجعه به استعالت باستثناء مواردی که طرفین بطور دیگر

توافق نمایند بر طبق مقررات این قسمت و مطابق مقررات استمالتی که در تاریخ اعلام رضایت طرفین حکم فرما بوده است انجام خواهد گرفت و در صورت نبودن مقررات خاص کمیسیون رأساً اقدام خواهد کرد .

ماده ۳۴ (۱) - بر عهده کمیسیون است که موضوعات مورد اختلاف را روشن نموده و کوشش نماید که طرفین را به شرایط متقابل قابل قبول سوق دهد و برای این منظور کمیسیون در هر مرحله از رسیدگی که باشد و هر چند وقت یکبار طرق و راه حل های مختلفی را بطرفین توصیه خواهد کرد و طرفین برای اینکه کمیسیون در انجام وظیفه خود توفیق حاصل نماید باید از روی نهایت ایمان و اخلاص با کمیسیون هم آهنگی و همکاری نمایند و توصیه های کمیسیون را مورد ملاحظه جدی قرار دهند. (۲) - اگر طرفین به توافق رسیدند کمیسیون گزارشی حاکی از کیفیت اختلافات و بالاخره اعلام سازش تهیه خواهد کرد اگر در هر مرحله از رسیدگی که باشد بنظر کمیسیون چنین برسد که احتمالی به رسیدن طرفین به توافق نیست باب اقدامات را مسدود کرده و گزارشی از کیفیت اختلافات و شکست مذاکرات و عدم حصول سازش تهیه خواهد کرد و اگر یکی از طرفین از حضور شرکت در اقدامات کمیسیون خودداری نماید باز کمیسیون اقدامات را خاتمه یافته تلقی و گزارشی باز از نتیجه کار و با اشاره به قصور و امتناع یکطرف تهیه خواهد نمود .

ماده ۳۵ - باستثناء مواردی که طرفین طور دیگر توافق نمایند هیچکدام از طرفین منازعه ای را که به آن در کمیسیون صلح و آشتی رسیدگی میشود نمی توان مستحق این دانست که بطریق دیگر خواه طریقه حکمیت خواه دادگاه و غیره متوسل شوند بمبارت دیگر الزامی برای آنان در توسل بطریق دیگر نیست .

فصل ۴

حکمیت

قسمت اول

دوخواست حکمیت

ماده ۳۶- (۱) هر دولت امضا کننده قرارداد یا هر تبه دولت امضا کننده قرارداد که علاقمند با رجاع اختلاف بداورى باشد باید درخواست کتبی خود را در این زمینه تسلیم دبیر کل نماید که او نیز نسخه‌ای از درخواست مزبور را بطرف دیگر خواهد فرستاد .

(۲) درخواست شامل اطلاعاتی راجع به موضوعات مورد اختلاف ، هویت طرفین و رضایت آنان با رجاع امر بداورى بر طبق قواعد و مقررات استمالت و حکمیت خواهد بود .

(۳) دبیر کل درخواست را ثبت خواهد کرد مگر اینکه تشخیص دهد که بر مبنای اطلاعات مندرج در دادخواست اختلاف آشکارا خارج از صلاحیت مرکز است در هر حال رد یا قبول درخواست را باید بلافاصله با اطلاع طرفین برساند .

قسمت ۲

تشکیل محکمه حکمیت

ماده ۳۷- (۱) محکمه داورى یا حکمیت (که از این بیهود محکمه نامیده خواهد شد) پس از ثبت درخواست بزودی هر چه ممکن تر تشکیل خواهد شد.

بدلائل دیگر ادعا شود که در صلاحیت محکمه نیست بر عهده محکمه است که قبلاً به مسئله صلاحیت رسیدگی کند یا توأم با ماهیت مورد رسیدگی قرار دهد. ماده ۴۲ (۱) - محکمه اختلاف را بر طبق مقررات قانونی که مورد توافق طرفین بوده است رسیدگی خواهد کرد و در صورت نبودن چنین توافقی محکمه قانون دولتی است که طرف دعوی است اجرا خواهد کرد (منجمله مقررات راجعه به تعارض قوانین) و در صورت امکان مقررات حقوق بین الملل.

(۲) - محکمه در مواردی که قانون ساکت و یا مبهم است ضرورت ندارد که مطلب غیر آشکاری را در حکم خود بیاورد.

(۳) - مقررات بند (۱) و (۲) لطمه ای با اختیارات محکمه در مواردی که هر دو طرف راضی به رأی محکمه بهر کیفیت که باشد هستند نمی رساند

ماده ۴۳ - با استثناء مواردی که طرفین طور دیگر توافق میکنند محکمه در صورت ضرورت در هر مرحله از رسیدگی که باشد می تواند تصمیمات زیر را بگیرد:
(الف) - از طرفین بخواهد که اسناد و مدارک و دلائل خود را ابراز و ارائه نمایند.

(ب) - حضور در محل وقوع اختلاف و انجام یک سلسله تحقیقات در آن محل در صورت اقتضاء.

ماده ۴۴ - اقدامات داور با استثناء مواردی که طرفین طور دیگر توافق کنند بر طبق مقررات این باب و مطابق مقررات حکمیت و قواعدی که در تاریخ اعلام رضایت طرفین بحکمیت حاکم بوده است و اگر از نظر آئین رسیدگی که گفته شد مطابق این باب و مطابق با قواعد و مقررات حکمیت خواهد بود اشکالی پیش آمد رفع اشکال با خود محکمه است.

ماده ۴۵ (۱) - قصور یک طرف از حضور و یا طرح قضیه دلیل مثبتی برای طرف دیگر محسوب نخواهد شد.

(۲) - در صورت قصور یک طرف از حضور و یا طرح قضیه در هر مرحله ای از رسیدگی که باشد طرف دیگر حق دارد از محکمه بخواهد که باظهارات و دلائل استنادی وی رسیدگی و رای خود را صادر نماید و قبل از صدور رای محکمه بطرفی که از حضور و طرح قضیه امتناع کرده است با اعطاء مهلت مناسبی اعلام خواهد کرد که بر طبق اخطار محکمه رفتار نماید مگر اینکه برای محکمه این علم حاصل شده باشد

که طرف مزبور اصلاً حاضر باین کارها نیست .
ماده ۴۶ - باستثناء مواردی که طرفین طور دیگر توافق کنند محکمه در صورت تقاضای یکی از طرفین هر گونه دعاوی فرعی و یا تکمیلی و یا متقابل را که مستقیماً ناشی از موضوع اختلاف هستند بشرط اینکه در حدود رضایت تسلیمی طرفین باشند می تواند مورد حکم قرار دهد .

ماده ۴۷ - باستثناء مواردی که طرفین طور دیگر توافق کنند محکمه چنانچه تشخیص دهد که اوضاع و احوال ایجاب می کند می تواند یک سلسله اقدامات موقت در زمینه رعایت حقوق یکطرف توصیه و پیشنهاد نماید .

قسمت ۴

رای

ماده ۴۸ - (۱) - محکمه رای خود را با اکثریت آراء کلیه اعضاء خود صادر خواهد نمود .

(۲) - رای کتبی و بامضای صادر کنندگان آن باید برسد .

(۳) - در متن رای باید بهمه موضوعات مورد تقاضا اشاره شده و کلیه دلایلی که مستند صدور رای بوده است در آن قید گردد .

(۴) - هر کدام از اعضاء محکمه می تواند عقیده فردی خود را ضمیمه رای نماید اعم از اینکه با اکثریت مخالف بوده است یا موافق .

۵ - مرکز رای صادره را بدون رضایت طرفین انتشار نخواهد داد .

ماده ۴۹ - (۱) - دبیر کل بفوریت نسخه های مصدق رای را به طرفین خواهد فرستاد و فرض این است که رای در همان تاریخ ارسال اوراق مصدق صادر شده است .

(۲) محکمه بتقاضای یکطرف بشرط اینکه در خلال ۴۵ روز از تاریخ صدور رای باشد می تواند پس از اعلام بطرف دیگر نسبت به موضوعاتی که مورد حکم واقع نشده رای صادر و یا رای را از حیث اشتباهات قلمی یا عددی که رخ داده است اصلاح نماید

این تصمیم جزئی از رای و بطریق یاد شده بطرفین اعلام و ابلاغ خواهد شد مهلت‌های
مقرر در بند (۲) ماده ۵۶ و بند (۲) ماده ۵۲ از تاریخی که تصمیمات فوق صادر
گردید حساب خواهد شد.

قسمت ۵

تفسیر ، تجدید نظر و ابطال رای داور

ماده ۵۰- (۱) - اگر در معنا و یا مفهوم رای صادره بین طرفین اختلاف حاصل
شود هر کدام از طرفین می‌توانند کتباً و از طریق دبیر کسل تفسیر و تعبیر رای را
تقاضا نمایند .

(۲) - درخواست مزبور در صورت امکان به محکمه‌ای که رای مزبور را داده
است تسلیم خواهد شد و اگر امکان آن نباشد محکمه جدیدی مطابق قسمت ۲، این
فصل تشکیل خواهد شد . محکمه در صورتیکه اوضاع و احوال ایجاب بکند اجرای
حکم را تا اتخاذ تصمیم به تعویق خواهد انداخت .

ماده ۵۱ - (۱) هر کدام از طرفین می‌توانند از طریق دبیر کل و ضمن درخواست
کتبی تقاضای تجدید نظر از رای را با اقدام به آشکار ساختن حقیقت امر ذاتی قضیه‌ای
که قطعاً در حکم مؤثر است بنمایند بشرط اینکه در آن موقمی که حکم صادر میشد آن
حقیقت هم برای محکمه وهم برای متقاضی نامعلوم بود و جهل متقاضی ناشی از غفلت
و بی‌مبالائی وی نبوده است .

(۲) - درخواست فوق باید در ظرف ۹۰ روز از کشف حقیقت بعمل آمده ولی
بهر حال بعد از انقضاء سه سال دیگر درخواستی در زمینه فوق پذیرفته نیست .

(۳) - درخواست باید در صورت امکان به محکمه‌ای که رای داده است تسلیم گردد و در
صورت عدم امکان محکمه جدیدی مطابق با قسمت ۲، این فصل تشکیل خواهد شد .

(۴) - محکمه در صورتیکه اوضاع و احوال ایجاب کند می تواند اجرای حکم را تا صدور تصمیم بتعمیق اندازد و اگر متقاضی ضمن درخواست خود تعمیق اجرای حکم را نیز تقاضا نماید اجرای حکم موقتاً تا موقعی که دادگاه نظر خود را نسبت به تقاضا اعلام ننموده است بتعمیق میافتد .

ماده ۵۲ - (۱) - هر یک از طرفین بجهت زیر می توانند از طریق دبیر کل و ضمن درخواست کتبی ابطال حکم داورى را تقاضا نمایند .

(الف) - محکمه بطور صحیح و مطابق با مقررات تشکیل نیافته باشد .

(ب) - محکمه بطور آشکار از حدود اختیار خود تجاوز کرده باشد .

(ج) - در مورد اعضاء محکمه یا یکی از آنان روشن شود که انحراف و تطمعی

وجود داشته است .

(د) - معلوم شود که مقررات اصلی و اساسی اصول رسیدگی بطور جدی زیر

پا گذاشته شده است .

(ه) - دلایل مثبتی حکم در حکم آورده نشده باشد .

(۲) - درخواست ابطال در ظرف مدت ۱۲۰ روز از تاریخ صدور رای باید

بمعلول آید باستثناء مواردی که ابطال با استناد بند (ج) یعنی انحراف قاضی محکمه تقاضا گردد که در این مورد مهلت مقرر از تاریخ کشف انحراف شروع خواهد شد و در هر حال بعد از انتشار سه سال دیگر تقاضائی بهیچ عنوان پذیرفته نیست .

(۳) - پس از وصول تقاضا رئیس بلافاصله از میان هیئت داوران يك کمیته

سه نفری را انتخاب می نماید هیچکدام از اعضاء کمیته مزبور باید از جمله صادر کنندگان رای نباشند و نباید تبهه مملکت صادر کنندگان رای باشند و نباید تبهه دو مملکت متنازع فیه باشند و از جمله اعضاء هیئت داورى که بوسیله دو مملکت متداعیین انتخاب شده اند نباشند و بالاخره سابقه مداخله در کمیسیون استعمالت در این موضوع مطرحه را نداشته باشند کمیته اختیار ابطال تمام یا قسمتی از حکم را دارد .

(۴) - مقررات مواد ۴۱ - ۳۵ - ۲۸ - ۲۹ - ۵۳ - ۵۴ و فصول ۷ و ۶ این

قرارداد در اقدام کمیته سه نفری نیز لازم الرعایه است .

(۵) - کمیته در صورتیکه اوضاع و احوال ایجاب کند می تواند اجرای حکم

داورى را تا تصمیم نهائی خود بتعمیق اندازد و اگر متقاضی ابطال درخواست تعمیق انداختن حکم را نیز ضمن درخواست خود بنماید اجرای حکم موقتاً تا موقعی که کمیته نظر خود را نسبت به تقاضا نداده است بتعمیق میافتد .

(۶) - اگر حکم ابطال شد اختلاف بتقاضای هر یک از طرفین بمحکمه جدیدی

که مطابق قسمت ۲ این فصل تشکیل میشود ارجاع خواهد شد.

قسمت ۶

شناسائی و اجرای آراء داوری

ماده ۵۳ - (۱) - رای داوری برای هر دو طرف لازم الاجرا است و تابع هیچ اعتراضی نیست مگر آنچه که در خود این قرارداد پیش بینی شده است هر یک از طرفین باید سر قول خود بمانند و مدلول حکم را اجرا کنند باستثناء مواردی که اجرای حکم بر طبق مقررات این قرارداد بتعویق افتاده باشد.

(۲) - برای تامین نظر در این قسمت باید با استناد مواد ۵۰ و ۵۱ و ۵۲ در متن حکم قابل تفسیر و قابل تجدید نظر و قابل ابطال بودن آن قید گردد.

ماده ۵۴ - (۱) - هر کدام از مالک امضاکننده قرارداد باید رای داوری را برسمیت بشناسد (تصدیق نماید) و آنرا الزام آور بداند و در خاک خود تعهدات و الزامات ناشیه از رای را اجرا نماید درست مثل اینکه رای مزبور يك حکم قطعی است که از محاکم داخلی شان صادر شده است.

(۲) - طرفی که علاقمند به شناختن رای داوری و اجرای اصول آن در خاک خود می باشد نسخه ای از رای داوری را بران را برای اجرا به مرجعی نظیر دادگاه صالحه خود تسلیم خواهد کرد هر مملکت امضاکننده قرارداد باید دبیر کل را از تاسیس چنین مرجعی باخبر کند و اگر تغییراتی در سازمان آن داده شد آنرا نیز اطلاع دهد.

(۳) - اجرای مدلول رای داوری مطابق قوانین راجحه به اجرای اجباری احکام محاکم هر مملکت خواهد بود که در خاک آن اجرای رای داوری منظور نظر است.

ماده ۵۵- بدیهی است مقررات ماده ۵۴ نباید طوری تعبیر و تفسیر شود که
بمضونیت دولت‌ها در اجرای اجباری لطمه وارد آورد.

فصل ۹

تعویض و سلب صلاحیت اعضای کمیسیون استمال

وداوران

ماده ۵۶. (۱)- بعد از اینکه کمیسیون استمال و محکمه داورى تشکیل یافت
واقدمات شروع شد ترکیب آنها غیر قابل تغییر خواهد ماند بشرط اینکه اگر عضوی
از کمیسیون استمال و یا از محکمه داورى بمیرد و یا غیر صالح گردد و یا استعفا بدهد
خلاء حاصله بر طبق مقررات قسمت دوم فصل سوم و یا قسمت دوم فصل چهارم پر
خواهد شد.

(۲)- صلاحیت یک عضو کمیسیون یا محکمه همین طور ادامه خواهد داشت اگر
چه از عضویت هیئت داورى یا استمال کنار کشیده بوده است.
(۳)- اگر یک عضو کمیسیون استمال و یا محکمه داورى که بوسیله یکی از
طرفین منصوب شده است بدون رضایت کمیسیون یا محکمه‌ای که عضو آن است استعفا
داد رئیس شخص دیگری را از هیئت مر بوطه برای پر کردن خلاء حاصله انتخاب
خواهد کرد.

ماده ۵۷- هر کدام از طرفین ممکن است سلب صلاحیت یکی از اعضای کمیسیون
استمال و محکمه داورى را بابتکاء فقدان یکی از شرایط صلاحیت مندرج در بند (۱)
ماده ۱۴ پیشنهاد نماید و همچنین در اقدامات داورى یکطرف ممکن است سلب صلاحیت
یکی از داوران را باستدلال اینکه داور مزبور فاقد شرایط لازم بر طبق قسمت دوم
ماده ۴ برای داورى بوده است پیشنهاد نماید.

ماده ۵۸- تصمیم راجعه به پیشنهادات مربوط به سلب صلاحیت عضو محکمه داورى و یا کمیسیون مسالمت با شرکت سایر اعضا کمیسیون یا محکمه (بهر کدام که راجع باشد) گرفته خواهد شد بشرط اینکه در مواردی که آراء مخالف و موافق برابر هستند و در مواردی که عضو کمیسیون استمالت و یا محکمه داورى که مورد شکایت واقع شده یکنفر بیشتر نیست و یا اکثریت اعضا کمیسیون یا محکمه طرف اتهام هستند حق تصمیم با رئیس خواهد بود. اگر تصمیم این باشد که پیشنهاد و تقاضای سلب صلاحیت وارد است عضو مشتکی عنه بر طبق مقررات قسمت دوم فصل ۲ و ۳ قسمت دوم فصل ۲ تعویض خواهد شد.

فصل ۶

هزینه اقدامات

ماده ۵۹- میزان و مقدار سهمی که طرفین برای تامین هزینههای مرکز در انجام تسهیلات خواهند پرداخت بر طبق مقررات تصویب شده در شورای اداری بوسیله دبیر کل تعیین خواهد شد.

ماده ۶۰- (۱) - هر کمیسیون و هر محکمه مقرریها و مخارج اعضا خود را بر طبق تعرفه‌ای که شورای اداری وقت بوقت و پس از مشورت با دبیر کل تنظیم می نماید تعیین می نماید.

(۲) - مقررات بند (۱) این ماده مانع این نخواهد شد که طرفین قبلاً در مورد مقرریها و مخارج با کمیسیون و یا محکمه مربوطه توافق نموده باشند.

ماده ۶۱- (۱) - در مورد اقدامات راجعه با استمالت مقرریها و هزینههای اعضا کمیسیون هم چنین مخارج راجعه به اقدامات تسهیلاتی مرکز بطور مساوی تحمیل طرفین خواهد شد و بجز آنها هیچ نوع هزینه‌ای بطرفین تحمیل نخواهد شد.

(۲) - در مورد اقدامات راجعه بداورى بجز در مواردی که طرفین طور دیگر

توافق نموده باشند خود محکمه را سا هزینه‌های دادرسی را که طرفین خواهند پرداخت تشخیص خواهد داد و هم چنین تعیین خواهد کرد که چگونه و بوسیله چه کسی آن مخارج، مقرریها و مخارج اعضاء محکمه و مخارج مرتزب پرداخت خواهد شد این قبیل تصمیمات بدیهی است جزئی از رای داورى خواهد بود .

فصل ۷

محل دادرسی

ماده ۶۲- اقدامات راجعه به مسالمت و داوری در مقر مرکز بعمل خواهد آمد باستثناء مواردی که ذیلاً میآید .

ماده ۶۳- اقدامات راجعه به مسالمت و داوری در صورت توافق طرفین ممکن است در محل‌های زیر بعمل آید .

(الف) - در مقر دیوان دائمی حکمیت یا هر موسسه مناسب دیگر اعم از خصوصی و یا رسمی که با مرکز در این مورد قرارداد لازم داشته باشند.

(ب) - در هر محل دیگر که کمیسیون و یا محکمه داوری با مشورت لازم با دبیر کل تعیین نموده باشد .

شکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مركز جامع علوم انسانی

فصل ۸

اختلافات بین اممالک امضاکننده قرارداد

ماده ۶۴- هرگونه اختلافی که بین اممالک امضاکننده قرارداد در مورد تفسیر

و اجرای این قرارداد بوجود آید و از طریق مذاکره نیز چنین اختلافی حل نشده باشد
بتقاضای هر کدام از طرفین اختلاف به دیوان دادگستری بین المللی ارجاع خواهد شد
مگر اینکه ممالک مربوطه متددیکری رای برای حل اختلاف ارائه نمایند .

فصل ۹

اصلاح و تغییر

ماده ۶۵. هر مملکت امضاکننده قرارداد می تواند اصلاح و تغییر این قرارداد
را پیشنهاد نماید متن نکات اصلاحی پیشنهادی در مدتی حداقل ۹۰ روز پیش از تشکیل
شورای اداری که این پیشنهاد در آنجا مطرح خواهد شد در اختیار دبیر کل باید
گذاشته شود و دبیر کل بلافاصله نسخه ای از آن را در دسترس فرد اعضای شورای
اداری قرار خواهد داد .

ماده ۶۶ - (۱) - اگر شورای اداری با کثرت دوثلت اعضاء پیشنهاد اصلاحی
را پذیرفت متن پیشنهاد مزبور در اختیار کلیه ممالک امضاکننده قرارداد گذاشته
خواهد شد که آنرا بتصویب قانونی خود برسانند هر گونه اصلاحیه ای بعد از ۳۰ روز
از تاریخ تسلیم آن بممالک امضاکننده قرارداد و تصویب آن بوسیله ممالک مربوطه
و اخطار بممالک مزبور بمرحله اجرا گذاشته خواهد شد

(۲) - مواد اصلاحی نمی تواند بحقوق و تعهدات ناشیه از این قرارداد هیچ
مملکت امضاکننده قرارداد و یا کارکنان آن و یا تبعه مملکت مزبور که حقوق
و تعهدات مزبور نیز ناشی از رضایتی باشد که بصلاحت مرکز قبل از تاریخ قابل اجرا
شدن مواد اصلاحی داده اند لطمه وارد سازد .

فصل ۱۰

مقررات نهائی

ماده ۶۷- این قرارداد برای امضا از طرف ممالکی که عضو بانک بین المللی توسعه و ترمیم هستند همیشه مفتوح خواهد بود و همچنین برای امضاء ممالک دیگری که اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری را امضا کرده اند و ممالکی که شورای اداری با اکثریت دوثلت اعضاء خود اجازه دهد مفتوح خواهد بود .

ماده ۶۸- (۱) این قرارداد باید بتصویب مراجع صالح قانونی هر مملکت امضاکننده آن برسد .

(۲) این قرارداد از تاریخ ۳۰ روز بعد از تسلیم بیستمین قرارداد مصوب به بانک بموقع اجرا گذاشته خواهد شد و برای هر مملکتی نیز در آینده بعد از ۳۰ روز از تاریخ تسلیم بیانک قابل اجرا خواهد بود .

ماده ۶۹- هر مملکت امضاکننده قرارداد بمنظور اینکه مقررات این قرارداد در خاک آن مملکت قابل اجرا باشد اقدامات قانونی مقتضی بعمل خواهد آورد .

ماده ۷۰- این قرارداد در همه سرزمین ها شامل روابط بین المللی آنهایی که بعنوان امضاکننده قرارداد مسئول هستند خواهد بود مگر آنهایی که بوسیله همان مملکت در موقع تسلیم قرارداد بیانک و یا بعداً استثناء شده است .

ماده ۷۱- هر مملکت امضاکننده قرارداد می تواند پیمان آن را بوسیله اخطار کتبی به مرجع امانت اطلاع دهد و این اخطار بعد از شش ماه از تاریخ رؤیت مؤثر خواهد بود .

ماده ۷۲- اخطار بوسیله مملکت امضاکننده قرارداد در اجرای مواد ۷۰ یا ۷۱ بحقوق و تعهدات ناشی از این قرارداد آن مملکت و یا کارگزاران آن و تبعه آن مملکت

که قبل از وصول اخطار مزبور رضایت بصلاحت مرکز داده اند لطمه وارد نخواهد ساخت .

ماده ۷۳ - اسناد تصویب این قرارداد و اسناد اصلاحیه‌ای که در فوق بآن اشاره شد ببانک بین‌المللی سپرده میشود و بانک مزبور امانت‌دار محسوب میگردد و بانک رونوشت گواهی شده و مصدق از اسناد مزبور را به کلیه ممالک عضو بانک و هر مملکت دیگری که بشرح مواد فوق حق امضا قرارداد را دارند خواهد فرستاد.

ماده ۷۴ - بانک امانت‌دار این قرارداد را در دبیرخانه سازمان ملل بر طبق ماده ۱۰۲ - منشور سازمان ملل و مقرراتی که در این مورد بوسیله مجمع عمومی سازمان ملل بتصویب رسیده است ثبت خواهد کرد

ماده ۷۵ - بانک امانت‌دار کلیه ممالک امضاکننده را از موارد زیر مستحضر خواهد ساخت:

- (الف) - از امضاتی که بر طبق ماده ۶۷ بعمل آمده است.
- (ب) - از تودیع اسناد قرارداد که بتصویب مراجع قانونی ممالک رسیده و در بانک بر طبق ماده ۷۳ تودیع شده است .
- (ج) - از تاریخی که این قرارداد بر طبق ماده ۶۸ بموقع اجرا گذاشته میشود.
- (د) - از استثنایات ماده ۷۰
- (ه) - از تاریخی که در آن مواد اصلاحی این قرارداد بر طبق ماده ۶۶ بمورد اجرا گذاشته میشود .
- (ز) - از اخطارات بر طبق ماده ۷۱

توضیح : این قرارداد در سه زبان انگلیسی - فرانسه - اسپانیایی که هر سه متن دارای ارزش واحدی است در واشینگتن نوشته شد و نسخه‌ای از آن در بایگانی بانک بین‌المللی توسعه و ترمیم ضبط است و بانک با امضای ذیل قرارداد موافقت خود را با اجرای وظائفی که بموجب همین قرارداد بر عهده دارد اعلام نموده است .